

Egyes köznevelési intézmények, valamint azok fenntartóinak és működtetőinek jogállása és kapcsolatuk szabályozása

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) rendelkezései alapján Magyarországon a tanácsrendszer helyébe 1990. szeptember 30. naptól az Ötv. szerinti helyi önkormányzati rendszer lépett.

Az Ötv. megalkotásának és elfogadásának irányelve azon megállapítás volt, amely szerint 1949-ben történelmi útvesztés volt, hogy hazánkban fel kellett számolni az évszázados tapasztalatokkal rendelkező önkormányzati típusú helyi szerveződéseket. A hivatalos álláspontok szerint a szovjet típusú államszervezet megoldásaihoz hasonló magyar tanácsrendszer a túlközpontosított, valamint adminisztratív módszereket előnyben részesítő társadalom- és gazdaságszervezés helyi kiszolgálója volt. A túlzott centralizáció kevés teret adott a helyi önállóságnak. A helyi cselekvések demokratikus irányítói ténylegesen nem a választott testületek, hanem a tanácsi vezetők voltak, akiket felsőbb állami szervek kézivezérléssel kívántak mozgatni, és akik egyben alá voltak rendelve a szintén felülről vezérelt monolitikus állampárt helyi szervezetének is.

Az utolsó tanács törvény 1971-ben több önkormányzati félmegoldást próbált a régi tanácsrendszerbe beépíteni, ezek a korszerűsítési próbálkozások azonban a tanácsrendszeren belül már nem tudták meghozni a kívánatos eredményt. Mindezt felismerve az Országgyűlés a többpártrendszerű demokratikus jogállam kiépülésével egyidejűleg a tanácsrendszer helyébe az önkormányzati rendszert vezette be.

Az Ötv. rendelkezései alapján az önkormányzat mind a kötelező, mind az önként vállalt feladatait teljesíthette a saját maga által alapított intézmény útján, vagy ilyen szolgáltatást nyújtó intézmény támogatásával.

Az Ötv. rendelkezései alapján intézményirányító társulást alakíthattak az érdekelt képviselő-testületek a több községet, illetőleg községet és várost ellátó intézmények közös alapítására, fenntartására, működtetésére. Az intézményirányító társulás sokféle változata alakulhatott ki. A megszűnt közös tanácsok által létrehozott, több községet ellátó intézmények az Ötv. alapján az érdekelt községek közös tulajdonába kerültek. Ezek további közös fenntartása is intézményirányító társulásban történt.

Az Ötv. a miniszternek a tanácsokkal kapcsolatos korábbi jogosítványai erőteljes korlátozására törekedett. Az önkormányzatokkal kapcsolatos szabályozási hatáskör kereteit a polgármester és - az akkori néven megjelölt - köztársasági megbízott államigazgatási feladatainak ágazati, szakmai kérdései, továbbá az önkormányzat által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményei, valamint az intézmények dolgozói képesítési előírásainak megállapítása körében jelölte ki.

Az önkormányzati önállóság garanciái között az Alkotmány is rögzítette a szabad társulás elvét. (Ennek megfelelően szabályozta az Ötv. 1990-ben külön fejezetben az önkormányzati társulásokat. Hangsúlyozta, hogy a települési önkormányzatok képviselő-testületei feladataik hatékonyabb, célszerűbb megoldására szabadon társulhatnak.)

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

Megállapítható tehát, hogy az Alkotmány, illetve az Ötv. valamennyi település alapjogaként határozta meg a helyi önkormányzáshoz való jogot.

Az Ötv. így meghatározta az alapvető társulási formákat (körjegyzőség, hatósági igazgatási társulás, intézményirányító társulás, közös képviselő-testület), kiemeli azonban, hogy a társulásnak más formái is lehetnek.

Ugyanakkor a törvényi szabályozás gyakorlati hatásait vizsgálva megállapítható, hogy az átfogó társulási rendszer nehezen bontakozik ki.

Ezért a jogalkotásnak is elő kellett segítenie a hosszabb távú közös feladatellátást, az önkormányzatok társulásait. Ez hosszabb folyamatként, az ágazati törvénykezéssel összhangban volt lehetséges. E körbe sorolhatók az alábbi törvények, amelyek rövid idő alatt is kedvező hatást fejtettek ki:

- a közoktatási törvény ösztönző rendszere növelte az iskolafenntartó társulások számát;
- a területfejlesztési törvény rendelkezései alapján szinte az ország teljes területét lefedik a kistérségi területfejlesztési társulások;
- 1997. január 1-jétől jelentősen nőtt a körjegyzőségek központi költségvetési támogatása.

A kedvező jelek ellenére több olyan szabályozási elem volt, amely akadályozta az átfogó társulási rendszer kibontakozását. Ezek a következők:

- az Ötv. a feladatok jellege szerint határozta meg a társulási formákat, szükséges volt az együttműködés tartalmának megfelelő tipizálás;
- gátolta a társulások létrejöttét az a szabály, mely szerint minden társulás jogi személy, holott ezt csak akkor szükséges lehetővé tenni, ha a szolgáltatás biztosítása igényli, hogy a társulás önállóan vállaljon kötelezettségeket;
- gondot jelentett az is, hogy az önkormányzatoknak nem volt elég támpontjuk a társulási megállapodások tartalmi és formai követelményeit illetően;
- hiányoztak a tartós együttműködés törvényi garanciái, a vitás kérdések viszonylag gyors rendezésének lehetőségei.

A fentiek alapján az 1998. január 14. napon hatályba lépő és a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény (továbbiakban: Társulási tv.) alapvetően a fenti, működést akadályozó tényezőket kívánta kiküszöbölni, olyan szabályozás kialakításával, amely a gyakorlatban segíti elő a szabad társulási rendszer kibontakozását, amelyen alapjaiban a nevelési-oktatási intézmények fenntartásához kötődött.

A Társulási tv. kapcsolódik az Ötv. társulási fejezetéhez és keretjelleggel rögzítette a helyi önkormányzatok társulásainak alapvető szabályait, lehetőséget teremtve a speciális együttműködési szempontok ágazati előírására, illetve tág teret engedve a képviselő-testületeknek a megállapodásra.

A Társulási tv. rendelkezéseit akkor kellett alkalmazni a társulásokra, ha törvény másként nem rendelkezett.

Így tehát az Ötv.-ben és más ágazati törvényben meghatározott, együttműködésre vonatkozó szabályok voltak az elsődlegesek, így a speciális szempontok érvényesülésének nem volt akadálya, prioritásuk biztosított volt.

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

A külön törvényi szabályozást az indokolta, hogy a Társulási törvényben megfogalmazottak nem igényelnek kétharmados szabályozást, továbbá a rendelkezések terjedelme megbontaná az Ötv. szerkezetét, ha abba épülnének be a törvény szabályai.

A Társulási tv. meghatározta a társulási megállapodások legfontosabb tartalmi és formai kellékeit, a társulási megállapodások négy típusát, valamint külön rendelkezéseket az együttműködésről. Az Ötv. módosításával megteremtette a lehetőségét annak, hogy a képviselő-testületek önkormányzati hatáskört ruházhassanak egyes társulásaikra. E társulások döntéshozó szervet alakítottak, melybe a társulásban részt vevő képviselő-testületek választanak képviselőket.

A társulások kibontakozásának pénzügyi támogatással kapcsolatos rendszerét nem a Társulási tv., hanem a költségvetési törvény és az ágazati törvények alakították ki.

Jelentős változásokat hozott a közoktatás működésében is az önkormányzati rendszer létrejötte, az hogy az önkormányzatok legnagyobb intézménytulajdonosként, feladat-ellátási kötelezettséggel vettek részt a közoktatás feladatainak teljesítésében. Ugyanakkor egyre szélesedik az intézményfenntartók köre, nő az egyházi, az alapítványi iskolák száma. Ezt a folyamatot kívánta erősíteni a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Közoktatási tv.).

Ugyancsak elengedhetlenné tette a törvényi szintű újraszabályozást a Magyar Köztársaság nemzetközi helyzetében bekövetkezett változás, amelynek eredményeképpen mindkét irányban nyitottá vált az ország. Lényegesen megnövekedett a hazánkban huzamosabb ideig élő külföldi családok száma. Gyermekük oktatásáról az országnak gondoskodnia kellett.

A Magyar Köztársaság területén egyre több külföldi iskola nyitotta meg kapuit, s fennállt annak a lehetősége is, hogy külföldi rendelkezések szerint magyar iskolai bizonyítvány kiadására jogosult iskola működjön az ország határain kívül. Növekszik azoknak a magyar állampolgároknak a száma is, akik külföldi iskolákba járnak. Az ország nemzetközi helyzetének változása elengedhetlenné teszi a közoktatás nemzetközi rendelkezéseinek újragondolását.

A Magyar Köztársaság csatlakozott a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezményhez, melynek előírásait - más nemzetközi szerződéssel együtt - érvényesíteni kellett az oktatási jogágban. Fontos feladata a törvénynek, hogy a jogi szabályozás eszközével garantálja a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó gyermekek Alkotmányban szavatolt anyanyelvű oktatáshoz való jogának érvényesülését.

A Közoktatási tv. - kiindulva a szabályozás iránti igényekből - a közoktatás rendszerét oly módon építette fel, hogy az szervesen kapcsolódjon a felsőoktatáshoz és a szakképzéshez. Meghatározza a közoktatásban az állam felelősségét és kötelezettségeit, továbbá a közoktatás rendszerének működtetésében alapvető fontosságot játszó helyi önkormányzatok szerepét.

Ugyanakkor a szülők, gyermekek és tanulók érdekeit szolgálva szélesíti a szolgáltatást igénybevevők ellenőrzési lehetőségét, valamint megteremti az állami ellenőrzés rendszerét. Mindez azonban nem sértette az óvodák, az iskolák és a kollégiumok szakmai önállóságát, mivel szűk kivétellel az intézmények vezetői, illetőleg nevelőtestületei vagy pedagógusai

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

hozzák meg az elsőfokú döntéseket. A közoktatás új rendszerében a Közoktatási tv. megteremtette a hibás döntések felülvizsgálatának a lehetőségét is, széles körben biztosítva a bírói jogorvoslat igénybevételét.

A Közoktatási tv. a lehető legtágabb mozgásteret engedte az intézményalakításhoz és az oktatás szerkezetének megállapításához. Lehetőséget nyújtott ahhoz, hogy az óvodák és iskolák maguk határozzák meg, milyen módon és módszerekkel nevelnek, oktatnak, továbbá széles lehetőséget adott a sajátos arculatú intézmények kialakításához.

A szakmai tartalmi követelmények központi meghatározása a Nemzeti alaptanterven, a keretanterveken és az Országos óvodai nevelési programon keresztül történt. Ezek figyelembevételével az óvodák és iskolák maguk dolgozzák ki foglalkozási, illetve pedagógiai programjukat, helyi tanterveiket, amelyet a lehetőségek és a helyi igények figyelembevételével sajátos tartalommal tölthetnek ki.

A Közoktatási tv. széles körben kinyitja a közoktatásban való részvétel lehetőségét a nem magyar állampolgárok előtt, továbbá széles körben lehetővé teszi, hogy a magyar állampolgárok külföldön tanuljanak.

A Közoktatási tv. rendelkezései alapján a helyi önkormányzatok látták el a közoktatással kapcsolatos feladatok jelentős részét. A feladatok ellátásában azonban az állam maga is közreműködött. Az irányítás területén kizárólagosan az állam jogosult intézményt létesíteni és fenntartani. Az állam, ha kivételesen is, de közreműködhetett a nevelési és oktatási feladatok ellátásában is, elsősorban azokon a területeken, amelyek sajátos igényeket elégítenek ki.

Fontos megjegyezni, hogy - álláspontom alapján - a Közoktatási tv. feladatellátásról és nem intézmény létesítésről és fenntartásról rendelkezik, rábízva az önkormányzatra annak eldöntését, hogy a kötelező feladatát milyen módon és formában teljesíti. A feladat-ellátási felelősség ugyanis nem jelent intézménylétesítési és fenntartási kötelezettséget.

Az önkormányzat oly módon is eleget tehetett kötelező feladatainak, hogy megállapodik másik önkormányzattal, illetőleg nem önkormányzati intézményfenntartóval. Abban az esetben, ha az önkormányzat nem tartott fenn intézményt, megállapodásban kellett rendeznie az intézményfenntartóval azokat a kötelezettségeit, amelyek biztosítják az igénybevett intézmény zavartalan működését, szükség szerinti fejlesztését. A feladat-ellátási kötelezettségének a helyi önkormányzat akkor tett eleget - ha rendelkezésre álló lehetőségek kihasználásával - megoldotta, hogy az óvodai nevelést, illetve az iskolai nevelés és oktatást igénybe tudják venni az érintettek anélkül, hogy az aránytalan terhet jelentene.

A körzeti feladatot ellátó intézményeknél a szolgáltatásban érdekelt önkormányzatok összefogása biztosíthatta a szabad iskolaválasztási jog érvényesülését, anélkül, hogy a fenntartó önkormányzat érdekei csorbát szenvednének.

A Közoktatási tv. tankerületi oktatásügyi központokról is rendelkezett. A tankerületi oktatásügyi központok feladata volt segíteni a szakminiszter ágazati irányító jogkörét. A tankerületi oktatásügyi központok döntési, hatósági jogkörökkel nem rendelkeztek. Ugyancsak fontos megjegyezni, hogy a tankerületi oktatásügyi központok a fenntartótól és a közoktatási intézménytől nem vonhatnak el hatáskört, döntési jogosítványokat. (A tankerületi oktatásügyi központoknak a feladatkörébe nem az egyes pedagógusok

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

szakmai munkájának értékelése, hanem az iskola mint egész, illetőleg a régióban folyó szakmai munkának az értékelése tartozott. A tankerületek jogállására a 2012. szeptember 1. napon hatályba lépett nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény vonatkozásában célszerű visszatérnünk.)

A Közoktatási tv. az intézményeket megillető döntési jogosítványok mellett meghatározta a fenntartói irányítás tartalmát is. A közoktatási intézmények és a fenntartók döntési jogosítványainak pontos elhatárolása megkívánta a fenntartói irányítás tartalmának részletezését. Ezáltal lehetett egyértelműen eldönteni, hogy a közoktatási intézmény vagy a fenntartó illetékes-e az adott ügyben eljárni.

A Közoktatási tv. alapján a fenntartó önkormányzat nem volt jogosult szakmai felügyeletet gyakorolni a nevelési-oktatási intézményben folyó pedagógiai munka tekintetében. Jogában állt azonban meggyőződni arról, hogy az ott folyó munka az előírásoknak és elvárásoknak megfelel-e. Ehhez szakértőket vehetett igénybe, továbbá a nevelési-oktatási intézménytől átfogó értékelést kérhetett.

A fentiek mellett érdemes kitérni a 2009. január 1. napon hatályba lépett - azóta 2010. augusztus 15. nappal hatályon kívül helyezett - a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény (továbbiakban: Státusz tv.) rendelkezéseire.

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban: korábban hatályos Áht.) - melyet azóta 2012. január 1. naptól hatályon kívül helyeztek - nem tudta a kívánatos mértékben betölteni eredendő szerepét, hogy egy átlátható, stabil, ugyanakkor a változó körülményekhez való alkalmazkodást lehetővé tevő keretszabályozást adjon a közsféra működéséhez. Még kevésbé volt alkalmas arra, hogy aktívan segítse az államháztartás reformját, ezen belül a közszolgáltatások színvonalának javítását, ugyanakkor a tartós egyensúlyi követelmények teljesítését.

Konszenzus volt abban, hogy a korábban hatályos Áht. (pontosabban az államháztartási rendszer és a közfeladat-ellátás szabályozása) átfogó módosításra szorul. A Státusz tv. nem ezt a szerepet töltötte be, ugyanakkor több igen jelentős területen fontos új szabályozást teremt az államháztartási működésében. Megvalósítja mindenekelőtt a költségvetési szervek működésének és gazdálkodásának az új, törvényi szintet igénylő, rendszerszerű, összehangolt szabályozását. Ismérveket, feltételeket és eljárásokat rögzítve támogatja a közfeladat-ellátás különféle formái közötti választást. Végül néhány, az előbbiekkal is összefüggő témában (pl. irányítás, felügyelet, ellenőrzés) rendezi a szükséges törvényi szintű szabályozást.

A Státusz tv. jelentőségét jól illusztrálta, hogy mintegy 600 központi és 13 000 önkormányzati költségvetési szervet, valamint az általuk foglalkoztatott több mint 700 ezer munkavállalót érint. A teljes államháztartás kiadásának több mint 30%-ára (a GDP mintegy 20%-ának megfelelő közkiadásra) ad a törvény megújuló szabályozást.

A Státusz tv. formailag két alapvetően elkülönülő részből állt. Ez nem befolyásolja a szabályozás tartalmi egységét, e részek feltételezték egymást. A törvény első része sui generis szabályozást tartalmazott a költségvetési szervek jogállására (státusára), s egyes ehhez kapcsolódó kérdésekre nézve. A második rész a hatályos Áht.-t módosította. Ennek első

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

blokkjában többi között rögzíti, kiegészíti az irányító/felügyeleti szerv funkcióit. A második blokkban (az Áht. VII. fejezetének felváltásával) a költségvetési szervek gazdálkodásának új - általános és differenciált - alapját teremti meg. A harmadik blokkban (az Áht. VII/A. fejezettel való kiegészítésével) a költségvetési szervek gazdálkodó szervezeteire, a gazdálkodó szervezetek általi közfeladat-ellátásra és a közfeladat költségvetési szerv és gazdálkodó szervezet közötti (kétirányú) átadására vonatkozó szabályokat tartalmazza. Végül a negyedik blokk az államháztartási belső pénzügyi ellenőrzési rendszer - elsősorban fogalmi tisztázást jelentő - módosuló szabályairól rendelkezik.

A Státusz tv. gerincét a költségvetési szervek új típusainak, jogállásuknak és legfőbb működési-gazdálkodási szabályainak rögzítése jelentette. E szabályok egységes szerkezetben régóta hiányoztak az Áht.-ből (és a teljes magyar joganyagból).

A Státusz tv. működési szempontból két költségvetési szervi alaptípust különböztetett meg, nevezetesen a közhatalmi költségvetési szervet és a közszolgáltató költségvetési szervet (pl. közoktatási intézmény).

Fontos kiemelni, hogy a költségvetési szervként való működés rugalmasságát segíti elő az a rendelkezés, amely - az alapítványra és az egyesületre vonatkozó szabályozás után, s kibővítve az eddigi egyedi törvényalkotási lehetőséget - a szervezetrendszerként működő, vagy egyébként összevonással kialakult költségvetési szerveknél, végül a jogi személyiség jogszabályban történt előírására, de kis üzemméretre figyelemmel lehetővé teszi a különböző belső szervezeti egységek származtatott jogi személyiségét, anélkül, hogy sértené a költségvetési szerv szervezeti egységességét. Az új konstrukciótól azt várták, hogy gátat szab a viszonylagos szakmai önállósággal, esetlegesen saját költségvetési kerettel működő szervezeti egységek olyan önállósodási, adminisztratív különállási törekvéseinek, amely egyébként nem indokolt. A jogi személyiségű szervezeti egység - megfelelő eljárás után - saját részleírányzattal rendelkezhet, kötelezettséget vállalhat (az anyaszerv, illetve az irányító szerv mögöttes kezességével), szerződést köthet. (Státusz tv. 14.§) Az előbbieken hivatkozott rendelkezésekre a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény rendelkezéseivel összefüggésben még célszerű visszatérni.

A közoktatási intézmények jogállásával kapcsolatos változások mellett a jogalkotó az alapítói, fenntartói, felügyeleti jogok mellett szabályozni kívánta az ún. irányító szerv jogállását és döntési kompetenciáit is. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) - a Státusz tv. rendelkezéseire hasonlóan - felsorolja a költségvetési szervi irányítás eszközeit (hatásköreit), fenntartva, hogy törvény ettől eltérően rendelkezhet. A rendelkezések ismerik azt az esetet is, amikor jogszabály valamely költségvetési szerv felügyeletéről rendelkezik, ennek megfelelően definiált, hogy ilyen esetben mely jogköröket gyakorolhatja az irányító (felügyeleti) szerv. Az Áht. kimondja, hogy a Kormány irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szerv esetén törvény vagy kormányrendelet az irányítási jogkört korlátozhatja, azok gyakorlásával más szervet vagy személyt ruházhat fel (ezek legtipikusabb esete az osztott irányítással működő megyei kormányhivatalok).

A helyi önkormányzati költségvetési szerv, helyi nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv és országos nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv irányító szervének jogköreit főszabályként az irányító szerv (ld. a fogalom-meghatározások között) gyakorolja, kivéve a

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

költségvetési szerv gazdasági vezetőjének megbízását, megbízásának visszavonását, díjazásának megállapítását, ezt ugyanis az irányító szerv vezetője (szintén ld. a fogalom-meghatározások között) gyakorolja.

Az Áht. továbbra is ismeri a központi költségvetési szervek esetén az ún. középirányító szerv fogalmát, amely bizonyos jogköröket átvehet az irányító szervtől.

A köznevelési intézmények fenntartásával kapcsolatban lényeges változásokat hozott a 2012. szeptember 1. napon hatályba lépett nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.).

A Nkt. alapján a köznevelés nem szolgáltatás, hanem közszolgálat, melynek ellátása alapvetően a Magyar Állam feladata, joga és kötelessége. Az intézményrendszer fenntartója főszabály szerint az állam, amely a kormányhivatalokon keresztül látja el feladatait. A helyi közösségek iskoláik iránti elkötelezettségére tekintettel az állam határozott időre köznevelési szerződés útján átadhatja a fenntartást a települési önkormányzatoknak. Az állam ez esetben is érvényesíti jogait az igazgatók kinevezésén keresztül. (Az óvodai nevelésről továbbra is a települési önkormányzat gondoskodik.)

A nem állami (egyházi és magán) intézményrendszer működésének minőségét az állam szabályozással és ellenőrzéssel biztosítja. Amennyiben a kormányhivatal, vagy óvoda esetén a települési önkormányzat vallási, világnézeti szempontból elkötelezett nevelési, nevelési-oktatási intézmény fenntartójával köznevelési szerződést köt, a megállapodás megkötése nem mentesíti a feladat-ellátási kötelezettsége alól azon gyermekek tekintetében sem, akiknek a szülei nem akarják vallási, világnézeti elkötelezett iskolába járatni gyermeküket.

A Nkt. bevezeti továbbá a korábbi fenntartói jogok megosztását eredményező működtető fogalmát, amely így a fenntartó és működtető eltérő jogállását eredményezi.

Ugyancsak meghatározó változásokat eredményezett a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: Törvény), valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól szóló 202/2012. (VII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kormányrendelet).

A Törvény 4-5.§ rendelkezései alapján az Nkt. 4. § 1. pont c)-q) és s)-u) alpontja szerinti köznevelési alapfeladatot, valamint a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelését-oktatását, kollégiumi ellátását biztosító települési önkormányzat vagy települési önkormányzati társulás által fenntartott köznevelési intézmény (továbbiakban: intézmény) 2013. január 1-jével - a Központba történő beolvadással - az állam fenntartásába kerül.

Az intézmény előbbiek szerinti beolvadással történő megszűnésének (ex lege) a törzskönyvi nyilvántartásba való bejegyzése iránt az oktatásért felelős miniszter által 2012. december 15-éig rendelkezésére bocsátott adatok alapján a kincstár hivatalból intézkedett.

(Ugyanakkor az Áht. 11.§ rendelkezése alapján a költségvetési szerv átalakítása és - jogutóddal vagy jogutód nélkül történő - megszüntetése az alapító szerv joga. A költségvetési szerv megszüntetéséről jogszabállyal alapított költségvetési szerv esetén jogszabályban, a nem jogszabállyal alapított költségvetési szerv esetén megszüntető okiratban

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

kell rendelkezni. A törvény megszünteti az átalakító okirat intézményét, mivel az minden esetben kiváltható az alapító okiratot módosító okirattal vagy megszüntető okirattal.)

A Központ alapító okiratát az irányító szerve 2013. január 1-jei hatállyal akként módosította, hogy a 2012. december 31-én OM azonosítóval rendelkező, beolvasással érintett intézmény és meghatározott esetben a többcélú intézmény 2013. január 1-jétől állami köznevelési alapfeladatnak minősülő feladatot ellátó intézményegysége (a továbbiakban: intézményegység) a Központnak az Áht. 7. § (1) bekezdése szerinti önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységként működjön.

Az intézmények jogállásával együtt változott a munkáltatói jogok gyakorlásának rendje is.

A Törvény 6. § rendelkezései alapján a beolvasással érintett intézmény és az intézményegység tekintetében 2013. január 1-jétől a fenntartói jogokat - az Nkt. 83. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak, valamint a köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, kinevezése, a megbízás visszavonása, a jogviszony megszüntetésének joga kivétellel - a Központ gyakorolja. Az intézmény jogutódja - meghatározott kivétellel - a Központ.

Az intézménynek az Nkt. 76. §-ában meghatározott működtetésével kapcsolatos jogviszonyokból származó jogok és kötelezettségek - ha az intézményt 2013. január 1-jétől nem a települési önkormányzat működteti - a Központot 2013. január 1-jétől illetik, illetve terhelik.

Ha az intézményt 2013. január 1-jétől a települési önkormányzat működteti, az intézmény működtetésére vonatkozó jogok és kötelezettségek tekintetében az intézményt működtető települési önkormányzatot vagy az általa e célra alapított, fenntartott költségvetési szervet vagy gazdasági társaságot kellett jogutódnak tekinteni.

A Törvény 7. § rendelkezései alapján a 4. § (1) bekezdése szerinti beolvasás és közfeladat-ellátás átadás - az e törvényben foglalt kivétellel - nem érinti az intézmény foglalkoztatásában állók közalkalmazotti jogviszonyát, valamint magasabb vezetői, vezetői megbízását.

A Központ foglalkoztatotti állományába kerültek:

a) az intézményben, valamint a 2. § (1) bekezdése szerinti esetben a 2013. január 1-jétől állami köznevelési alapfeladatnak minősülő feladat ellátására létesített pedagógus-munkakörben, pedagógiai szakértő, pedagógiai előadó munkakörben, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 1. számú mellékletében, továbbá az Nkt. 2013. szeptember 1-jétől hatályos 2. mellékletében felsorolt nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben, továbbá az alapfeladat ellátására létesített munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottak,

b) az intézményben, valamint a 2. § (1) bekezdése szerinti esetben a 2013. január 1-jétől állami köznevelési alapfeladatnak minősülő feladat ellátásához szükséges működtetési feladatok végzésére foglalkoztatott technikai dolgozók, ha települési önkormányzat 2013. január 1-jétől az intézményt nem működteti.

(A Központ foglalkoztatotti állományába kerülő, nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben, valamint nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben

dr.Hosszú Károly közoktatási szakjogász képzés 2012/2013. tanév

II. félév

---

foglalkoztatott közalkalmazott munkavégzési helye a 2012/2013. tanítási év végéig nem változtatható.)

Ha az intézményt 2013. január 1-jétől települési önkormányzat működteti, az intézményben 2012. december 31-én foglalkoztatott technikai dolgozó az intézményt 2012. december 31-én fenntartó önkormányzati fenntartó döntésétől függően foglalkoztatható tovább azzal, hogy jogviszonyának megszüntetésére a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) vagy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezései szerint kerülhet sor.

Az Nkt. 61. § (6) az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézményben a törvényben foglalt kivétellel a munkáltatói jogokat az állami intézményfenntartó központ vezetője gyakorolja. Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény vezetője az állami intézményfenntartó központ által az adott köznevelési intézményben alkalmazottak felett a helyi munkaszervezéssel összefüggő egyes átruházott munkáltatói jogokat gyakorol.

Az Nkt. 69. § (1) bekezdés b./ pontja alapján a köznevelési intézmény vezetője önálló költségvetéssel nem rendelkező intézmény vezetője kivételével gyakorolja a munkáltatói jogokat a köznevelési intézményben foglalkoztatottak felett.

Az Nkt. 83. § (2) bekezdés f./ pontja alapján a fenntartó a köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, kinevezése, a megbízás visszavonása, a jogviszony megszüntetésének jogával kapcsolatos, a törvényben foglalt korlátozó rendelkezések keretei között gyakorolja a munkáltatói jogokat a köznevelési intézmény vezetője felett.

Rögzíti továbbá a Törvény, hogy az intézményben vagy az intézményegységben megbízott óraadóval létesített megbízási jogviszonyba 2013. január 1-jén a Központ lépett be jogutódként.